شواهد حاکی از بازگشت قریب‌الوقوع آمریکا به برجام و لغو تحریم‌هاست؛

سوت پایان مذاکرات وین نزدیک است

محبوبه ولی

«باتاسف به‌این اطمینان رسیدیم که بازگشت آمریکا به برجام و لغو تحریم‌ها تا چند هفته آینده حتمی است»؛ این بخشی از اظهارات سفیر اسرائیل در آمریکاست که پنجشنبه منتشر شد.

راشاتودی نوشت که گیلعاد آردان یک روز بعد از دیدار مئیر بن‌شبات، مشاور امنیت ملی اسرائیل با جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی کاخ سفید در واشنگتن، به یدیعوت آحارونت، روزنامه اسرائیلی گفت: «طرف آمریکایی به ما خبر داده که مشکلاتی در مذاکرات با مقامات ایرانی به وجود آمده است، اما من باید با تاسف تایید کنم که ارزیابی ما این است که دو طرف ظرف چند هفته آینده به توافق می‌رسند.»

آردان که خود در جلسه دیدار بن‌شبات و سالیوان حضور داشته، با بیان اینکه مقامات ایران به این نتیجه رسیده‌اند که اراده کلی آمریکا، مبتنی بر بازگشت به برجام است، ادامه داده: اختلافات بر سر این است که چه تعداد تحریم لغو می‌شود و اینکه ایران چگونه به انطباق با برجام برمی‌گردد.

هرچه توافق نزدیک‌تر، اسرائیل نگران‌تر

این اظهارات سفیر اسرائیل در واشنگتن که با «تاسف» آغاز شده است، حاکی از این است که ظاهرا مذاکرات وین رو به پایانی صلح‌آمیز میان طرفین برجام است. در همین راستا الی کوهن، وزیر اطلاعات اسرائیل نیز دیروز در واکنش به این اخبار، بار دیگر هشدار داد که «اسرائیل اجازه دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای را نخواهد داد.»

او در گفت‌وگویی تهدید کرده است که «ایران هیچ جایی از مصونیت برخوردار نیست. هواپیماهای ما به هرجایی در خاورمیانه از جمله ایران خواهند رسید.»

گرچه این تهدیدها، نشانی از شیطنت‌ها و خرابکاری‌های آینده اسرائیل در قبال ایران است، در عین حال اما حاکی از پیشرفت مذاکرات وین نیز هست؛ چراکه هرچه آمریکا یک گام برای بازگشت به برجام برمی‌دارد، لحن و تهدیدهای اسرائیل تندتر و پررنگ‌تر می‌شود.

آمریکا در عین حال سعی در آرام کردن اسرائیل دارد. برای همین منظور، آنتونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا نیز روز پنجشنبه با رئیس موساد و سفیر اسرائیل در واشنگتن تبادل نظر کرده است.

هرچند که به‌نظر نمی‌رسد این دیدار نیز منجر به متقاعد شدن اسرائیلی‌ها شده باشد. رویترز ضمن اعلام این خبر، به نقل از منبعی مطلع نوشت که هیأت اسرائیلی در دیدار خود با بلینکن «بر آزادی عمل خود علیه ایران» تاکید کرده‌است.

سفر به خاورمیانه برای کاهش نگرانی همسایگان ایران

اما به هر حال دولت بایدن به تلاش خود برای آماده‌سازی طرف‌های منطقه‌ای جهت بازگشت به برجام، ادامه می‌دهد. رویترز دیروز خبر داد که دولت بایدن تیمی در سطح عالی به چند کشور خاورمیانه می‌فرستد تا نگرانی‌های مربوط به بازگشت واشنگتن به برجام را کاهش دهند. گفته شده که عربستان، امارات، مصر و اردن از جمله این کشورها هستند.

رویترز می‌گوید، شماری از کشورهای عرب متحد آمریکا نگران تصمیم جو بایدن، رئیس جمهوری آمریکا برای بازگرداندن ایالات متحده به توافق هسته ای با ایران هستند و معتقدند چنین اقدامی در نهایت مسیر را برای دستیابی تهران به سلاح هسته‌ای فراهم می کند و این کشورها را در برابر تهدیدهای ایران آسیب‌پذیر خواهند بود. مقامات آمریکا در سفر خود به این خاورمیانه سعی خواهند کرد به این کشورها اطمینان دهند که احیای برجام، امنیت آنها را به مخاطره نخواهد انداخت.

رویترز دیروز خبر داد که دولت بایدن تیمی در سطح عالی به چند کشور خاورمیانه می‌فرستد تا نگرانی‌های مربوط به بازگشت واشنگتن به برجام را کاهش دهند. گفته شده که عربستان، امارات، مصر و اردن از جمله این کشورها هستند

تداوم پالس مثبت ریاض به تهران

گذشته از این تکاپوی اسرائیلی که نشانه نزدیک شدن مذاکرات وین به توافق است، نشانه دیگر مواضع تازه عربستان است. تحلیلگران اظهارات چند روز گذشته بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی را موید قریب‌الوقوع بودن بازگشت آمریکا به برجام دانستند با این توضیح که ریاض در آستانه این بازگشت، خود را ناگزیر از آشتی با تهران دیده‌است.

حال علاوه بر اظهارات بن سلمان، توئیت دیروز وزارت خارجه عربستان این گمان را تقویت کرده‌است. این وزارتخانه، سخنان ولیعهد سعودی درباره ایران را به انگلیسی بازنشر و مجددا تاکید کرد: «ایران کشور همسایه است و ما خواهان داشتن رابطه‌ای خوب و ممتاز با ایران هستیم.»

ناظران با این نشانه تاکید می کنند مذاکرات وین به نتیجه بسیار نزدیک است که باعث شده ریاض از کانال‌ها و مجراهای متعدد، پالس مثبت به تهران بفرستد. روسیه نیز از نزدیکی این توافق خبر داده‌است.

اسپوتنیک دیروز به نقل از میخائیل اولیانوف، نماینده دائم روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در وین با اشاره به جلسه روز پنجشنبه نمایندگان هیأت‌های روسیه و آمریکا، گفت که «در کل آمریکایی‌ها مواضع کاملا معقولی را اتخاذ می کنند، گرچه شاید ما با همه موارد موافق نباشیم. اما موضوع مشخصاً بازگشت به توافق هسته‌ای، بازگرداندن توافق جامع مشترک است. ایرانیان و بقیه طرف‌های این توافق‌نامه نگرش یکسانی دارند، این بدان معنی است که برای دستیابی به نتیجه مثبت، یک پایه استراتژیک وجود دارد.»

نشانه‌های مثبت در دو مسیر وین و منطقه

گزارش رسانه‌های خارجی نیز حاکی از این است که مقام‌های دولت آمریکا هنوز درباره اینکه چه تحریم‌هایی به عقب برگردانده خواهد شد، اظهار نظر نکرده‌اند اما می گویند که برای برداشتن تمام تحریم‌های مرتبط با برنامه هسته‌ای ایران آماده هستند.

خود آمریکا نیز همین برداشت را از روند مذاکرات ارائه کرده‌است. ند پرایس، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا توضیح داده که «هیأت آمریکایی گفت‌وگوهای غیرمستقیم آموزنده و منظمی با ایران داشته‌اند اما همچنان «راه طولانی برای پیمودن» باقی مانده‌است.

گذشته از تکاپوی اسرائیلی که نشانه نزدیک شدن مذاکرات وین به توافق است، نشانه دیگر مواضع تازه عربستان است. تحلیلگران اظهارات چند روز گذشته بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی را موید قریب‌الوقوع بودن بازگشت آمریکا به برجام دانستند

او با بیان اینکه پیشرفت‌هایی در مذاکرات حاصل شده، ادامه داده که هرگونه بازگشت به توافق هسته‌ای ۲۰۱۵ نیازمند رفع تحریم‌ها است. هرچند که پرایس به این نکته اشاره کرده که واشنگتن تنها تحریم‌های مغایر با برجام را لغو خواهد کرد، اما گفته‌های او اشارات صریح و مستقیمی است به تصمیم آمریکا برای برداشتن تحریم‌های مغایر با برجام.

در ایران نیز ظریف از نشانه‌های مثبت در وین خبر می‌دهد. او در توئیتی نوشت: «همزمان با آنکه معاون وزیر امور خارجه، عباس عراقچی با شایستگی رهبری گفتگوها برای احیای برجام را بر عهده دارد، من بازدیدم از کشورهای حاشیه خلیج فارس را با دیدار از کویت و ملاقات با نخست وزیر شیخ صباح الخالد و وزیر خارجه دکتر شیخ احمد ناصر پایان می‌دهم. تمرکز بر طرح صلح هرمز (امید) برای منطقه‌مان بود. نشانه‌های مثبت در هر دو مسیر (وین و منطقه) به چشم می‌خورد.»

به طور کلی مجموع آنچه از دیپلمات‌ها در وین و مقامات کشورهای عضو برجام به گوش می‌رسد و شواهد و نشانه‌های حول و حوش مذاکرات وین، موجب شده تا ناظران پیش‌بینی کنند که سوت پایان مذاکرات وین به زودی به صدا در خواهد آمد و بازگشت آمریکا به برجام و لغو تحریم‌ها قطعی خواهد بود.

خبر

پس‌لرزه‌های فایل صوتی ظریف؛

یک استعفا و ۱۵ ممنوع‌الخروجی

یک منبع مطلع در قوه قضائیه به ایسنا گفت: ۱۵ نفر از عوامل مرتبط با مصاحبه اخیر ریاست جمهوری با محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه که فایل صوتی آن اخیرا لو رفته است، از سوی دستگاه قضایی ممنوع‌الخروج شدند.

پیشتر دادسرای عمومی و انقلاب تهران از تشکیل پرونده قضایی در پی انتشار فایل صوتی ظریف خبر داده و در اطلاعیه‌ای اعلام کرده بود: «اتهام اصلی مطرح در این پرونده انتشار و قرار دادن اطلاعات طبقه‌بندی شده کشور در اختیار افراد فاقد صلاحیت می‌باشد که حسب مورد طبق ماده ۵۰۱ قانون مجازات اسلامی و قانون مجازات انتشار و افشای اسناد محرمانه و سری، مباشران و معاونان این اعمال تحت تعقیب کیفری قرار می گیرند و برخورد قاطع صورت خواهد گرفت.»

از دیگر پس‌لرزه‌های این فایل صوتی محرمانه، استعفای حسام‌الدین آشنا بود که پس از آن رئیس جمهوری در حکمی علی ربیعی را عنوان رئیس مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری منصوب کرد.

تکذیب بازرسی از دفاتر مقام‌های دولتی

در همین ارتباط دیروز خبری در فضای مجازی مبنی بر بازرسی از دفاتر مقام‌های دولتی منتشر شد که دولت ساعتی بعد آن را تکذیب کرد. پایگاه اطلاع‌رسانی رسمی دولت در این باره نوشت: «یک مقام آگاه در دفتر سخنگوی دولت شایعات منتشر شده در فضای مجازی در خصوص بازرسی از دفاتر مقام‌های دولتی را به دلیل سرقت فایل صوتی مصاحبه وزیر امور خارجه کاملا کذب و بی اساس دانست و تاکید کرد: این شایعات کذب در ادامه عملیات روانی گسترده رسانه‌های معاند پیرامون سرقت گفت‌وگوهای پروژه تاریخ شفاهی دولت است و هدفی جز تشویش مردم و اختلاف‌افکنی میان مسئولان نظام ندارد.»

وی تصریح کرد: «با دستور ریاست محترم جمهور مسئولیت پیگیری این پرونده با وزارت اطلاعات است و بدیهی است هرگونه اطلاع‌رسانی در این زمینه با شفافیت تمام صورت خواهد گرفت.»

درخواست ۱۹ نماینده سنا از بایدن

در آمریکا نیز واکنش‌ها به این فایل صوتی ادامه داد. فاکس نیوز دیروز خبر داد که ۱۹ نماینده جمهوری‌خواه مجلس سنای آمریکا از رئیس جمهور این کشور خواستند که تحقیقاتی را در رابطه با اتهامات وارده به جان کری در خصوص افشای اطلاعات حساس به ایران در زمان فعالیت به عنوان وزیر خارجه آمریکا در دوران ریاست جمهوری باراک اوباما راه‌اندازی کند.

این ۱۹ سناتور آمریکایی خواستار عزل جان کری از شورای امنیت ملی آمریکا در زمان انجام‌گیری تحقیقات شدند. گفته می‌شود که جان کری در زمان ریاست جمهوری اوباما اطلاعات بیش از ۲۰۰ حمله هوایی رژیم صهیونیستی به اهداف ایران را به اطلاع یک مقام ارشد ایرانی رسانده است.

معاون وزارت خارجه:

بدون FATF نفعی از برداشته‌شدن تحریم نخواهیم برد

معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه با تاکید بر اینکه FATF یک اقدام ضروری برای مراودات بانکی ما است، بیان کرد: اگر ما نتوانیم از لیست سیاه FATF خارج شویم، در صورتی که تحریم‌ها هم برداشته شوند، نمی‌توانیم از منفعت لغو تحریم‌ها برخوردار شویم.

به گزارش ایرنا، رسول مهاجر با اشاره به آزادسازی منابع ایران خاطرنشان کرد: نسبت به آزادسازی منابع ایران خوش‌بین هستم.

او در عین حال درباره آخرین وضعیت FATF اظهار کرد: در مورد مسئله FATF اطلاع‌رسانی درستی در رسانه‌ها انجام نشد. ایران باید به دو کنوانسیون سازمان ملل یعنی مقابله با جرایم سازمان‌یافته فراملی و کنوانسیون تامین مالی تروریسم ملحق شود. این دو کنوانسیون شرط لازم برای برنامه اقدامی است که ما با FATF توافق کردیم و با پیوستن به آنها از لیست سیاه FATF خارج می‌شویم.

وی با تاکید بر اینکه اگر نتوانیم از لیست سیاه خارج شویم، نفعی از برداشته شدن تحریم نخواهیم برد، افزود: FATF کاری به حساب‌های شخصی کشورها ندارد. نگرانی از اینکه حساب‌های کشور رصد می‌شوند، بی‌اساس است. ایران در تدوین کنوانسیون‌های پالرمو و سی‌اف‌تی نقش داشته و جزو کنوانسیون‌های سازمان ملل هستند.

این دیپلمات ارشد با بیان اینکه اگر کشوری در لیست سیاه FATF باشد، بانک‌های خارجی ضوابط رعایت و دقت‌شان را در مورد یک به یک مراودات بانکی آن کشور افزون می کنند، گفت: برخلاف تصوری است که فکر می کنند اگر عضو FATF شویم، نظارت‌ها بر ما بیشتر می‌شود، اکنون که در لیست سیاه هستیم، نظارت بر ما بسیار بیشتر شده و برای ایرانیان خارج از کشور نیز محدودیت‌های زیادی ایجاد شده‌است.

مهاجر با اشاره به نامه رییس جمهور به رهبر انقلاب اظهار داشت: مجمع تشخیص مصلحت نظام در حال بررسی مجدد FATF است و امیدواریم بتوانیم از این فرصت استفاده کنیم. وی گفت حتی کشورهای روسیه و چین هم از ما خواستند که ضوابط این گروه را رعایت کنیم. اینکه می گویند چین به FATF اعتقادی ندارد، این عبارت اصلا درست نیست و از قضا به همین خاطر، حساب‌های بانکی ما در چین با محدودیت‌هایی روبه‌رو شده‌است.

وی افزود: اگر در لیست سیاه FATF خارج نشویم، خودمان به دست خودمان هزینه آمریکا برای تحریم‌های ظالمانه را کم کرده ایم. یعنی آمریکا برای فشار به ایران نیاز به فشار به یک بانک چینی یا روسی هم ندارد و بانکهای دنیا که فارغ از تحریم‌ها به ضوابط FATF عامل هستند، فشار بیشتری را به ما وارد می کنند. معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امور خارجه درباره جلسات مجمع تشخیص مصلحت نظام تصریح کرد: مجمع در این رابطه جلساتی تشکیل داده و من در این جلسه شرکت کردم. FATF بحثی به این دولت یا دولت بعدی ندارد بلکه نیاز کشور است و باید برخورد منطقی با آن شود.

روی موج کوتاه

سخنگوی وزارت خارجه:

تهران و ریاض می‌توانند وارد فصل تازه‌ای از تعامل شوند

سعید خطیب‌زاده، سخنگوی وزارت خارجه در خصوص اظهارات اخیر ولیعهد عربستان اظهار داشت: جمهوری اسلامی ایران با ارائه پیشنهادها و طرح‌هایی برای گفتگو و همکاری در منطقه خلیج‌فارس از جمله پویش صلح هرمز پیشگام مسیر مودت و همکاری منطقه‌ای بوده و از تغییر لحن عربستان سعودی استقبال می کند. وی تاکید کرد: بادیدگاه‌های سازنده و روش گفتگومحور، این دو کشور مهم منطقه و جهان اسلام می‌توانند با پشت سر گذاشتن اختلافات، وارد فصل تازه‌ای از تعامل و همکاری برای نیل به صلح و ثبات و توسعه منطقه‌ای شوند.

روسیه در واکنش به فایل صوتی ظریف:

کرملین تنها به مواضع رسمی تهران توجه می‌کند

ماریا زاخاروا، سخنگوی وزارت خارجه روسیه به خبرگزاری تاس گفت: «ما به خوبی واقفیم که چه کسانی دوست دارند بر روابط ما اثر بگذارند و به منافع روسیه آسیب بزنند و قرن‌ها روابط ما با ایران را خدشه‌دار کنند. به طور کلی ما بر مواضع رسمی ایران که بارها اعلام شده است تکیه می کنیم.» خانم زاخاروا با اشاره به تنش پیش آمده پس از انتشار فایل مصاحبه محمدجواد ظریف گفته: «آن طور که معلوم است ایران در وضعیت آسانی به سر نمی‌برد... و بر همین اساس هم هرگونه بحران رسانه‌ای، از نظر ما، باید از منظر این وضعیت و پیامدهای اوضاع فعلی مورد ارزیابی قرار گیرد.»

محسن رضایی رسما اعلام کاندیداتوری کرد

محسن رضایی رسما کاندیداتوری خود در انتخابات ریاست جمهوری را اعلام کرد. وی در دیدار با جمعی از فعالان فضای مجازی گفت: «من نه برای کسب رأی بلکه بر اساس وظیفه و انتظاری که مردم از سرباز خود دارند، به صحنه انتخابات ورود می کنم. من به صحنه آمده‌ام تا گفتمان شبکه نفوذ را خنثی کنم. جلوی سراب دروغین دیپلماسی در برابر میدان بایستم و با آنانی که رویه دروغ‌پردازی و اغواگری را به اشکال مختلف تکرار می کنند و با دوگانه‌سازی کنسرت و آزادی‌های اجتماعی در مقابل دیوار و سلب آزادی‌های مردم و سراب آرامش آسایش دیپلماسی ذلت و تسلیم در مقابل مقاومت و میدان به تحریف افکار عمومی می پردازند مبارزه کنم.»

فریدون عباسی:

به نفع هیچ کس کنار نمی‌روم؛ حتی رئیسی

فریدون عباسی، رئیس سازمان انرژی اتمی دولت محمود احمدی‌نژاد و نماینده فعلی مجلس که اخیرا برای انتخابات ریاست جمهوری ۱۴۰۰ اعلام کاندیداتوری کرده، در پاسخ به اینکه اگر آقای رئیسی حضور پیدا کنند شما به نفع او کنار می کشید، گفت: خیر. منتظر آمدن آقای رئیسی نیستم و توصیه بنده به ایشان این است که قوه قضائیه را اداره کند. وی با بیان اینکه من وابستگی به هیچکدام از جریان‌ها ندارم، تاکید کرد که به نفع هیچ کس از کاندیداتوری کنار نخواهد کشید.

انتقاد شدید حسن خمینی از رد صلاحیت کاندیداهای انتخابات شوراها:

آدم واقعا شرم می‌کند

سید حسن خمینی با انتقاد از رد صلاحیت کاندیداهای انتخابات شوراها اظهار کرد: انتخابات «شامل» یعنی باید همه در آن نماینده داشته باشند؛ شرط اول آن این است که بساط تنگ نظری و حذف برداشته شود. وی افزود: گزارش‌هایی که درباره انتخابات شوراها می‌رسد این قدر بد است که انسان واقعا شرم می کند. خمینی همچنین هشدار داد: «تقسیم بر دو کردن» نیروهای کشور باعث ترفیع چاپلوسان و متملقانی می‌شود که اتفاقا به سخنانی که می گویند هم باور ندارند.

استقبال قطر از دیدگاه اخیر عربستان درباره ایران

وزیر امور خارجه قطر از اظهارات ولیعهد عربستان سعودی درباره ایجاد روابط خوب با ایران استقبال کرد. به گزارش ایسنا به نقل از روزنامه گالف نیوز، محمد بن عبدالرحمان آل ثانی، وزیر امور خارجه قطر در واکنش به اظهارات اخیر محمد بن سلمان ولیعهد عربستان سعودی درباره روابط با ایران در صفحه توئیترش نوشت: ما از درخواست ولیعهد سعودی برای سیاست خارجی مبتنی بر اصول همسایگی خوب و گفتمان در منطقه از جمله با ایران حمایت می کنیم.